

Károly György

Vakogás

szonettkoszorú

válasz-kísérletek

Horváth Ferenc kétkedéseire*

I, Semmi

*A semmibe hullnak a percek, évek:
kiáltunk a csúcsról a völgybe vissza,
a szó szabad még és a lélek tiszta,
a mélység büszkeség, játék az élet.*

*Nem kell kapaszkodó, senki se kell még,
erős hang, zúgó bariton-kiáltás,
nevetséges a sok Canossa-járás,
nyűg, félelem, nyavalya – mind nevetség.*

*De lásd, apád erénye, vétke benned,
nincs mód, hogy furcsaságait felejtse!
Az asszony éppen most sikolt alattunk.*

*De nézd, fiad bűne előre döbrent!
Bolond lesz ő is, már most érzed ott lent –
szelet vetettünk – szellentést arattunk.*

* Horváth Ferenc A kétkedés énekei című szonettkoszorúja megjelent a *Maradék idő* című kötetében, 2000-ben.

2, Vétek

*Szelet vetettünk, szellentést arattunk,
A szenvedély szenvedélys. Tönkrementek
vágyak, varázslatok, aprócska csendek,
minden szavunkból, tettünkéből kibaltunk,*

*Polipkarok, póklábak fojtogatnak,
gorombaságok, tyúkszagú szerelmek
hajnalonként, ha néha megjelennek,
ó, hogy örülsz a végre-virradatnak.*

*Félálomban megkönnyebbülve nézed,
ahogy ezerfelé esnek a képek
s nem állnak össze semmivé a részek.*

*Nem megdicsőülés, csak ócska vétek,
szerelmeinkben a hiány a lényeg,
ocsú a mag, torzképe az egésznek.*

3, Önzés

*Ocsú a mag, torzképe az egésznek.
Keménykedsz még egy gazdag aratásban –
csalódsz mindig, mindig csalódsz a vágyban,
a tiszta érzésben önzés a lényeg/d.*

*A szájszagú hajnalban ha felébredsz,
szerelmed bőrén apró pörsenések,
szíveddel, meztelen talpaddal érzed,
ragad a szőnyeg, ragacsos a lélek.*

*Kitakarózva, begombolva állig,
hiába mondjuk, esküdözve váltig:
a szándék tiszta volt, mi jót akartunk.*

*Magunknak akartunk jót, csak magunknak,
egymást kioltó álmaink kimúlnak –
szerethetünk, becsapunk, becsapatunk.*

4, Magány

*Szerethetünk, becsapunk, becsapatunk;
nézd, egyedül marad mindenki végül,
barátság, szenvedély és hivatás unt,
üres szokássá, rutinná sekélyül.*

*Lehetsz magányosabb a kóbor ebnél
vagy ülhetsz homlokig hamis szeszekben,
beszédet mondatsz saját sírkövednél,
halandzsázhatsz, papoknál ékebben –*

*spórolatsz szóval, pénzzel, emberséggel,
fukarkodatsz a csókkal, öleléssel,
hogy végre nem marad más, mint a munka.*

*A rossz mának letéve végre terhét,
a nincs nem fáj, a magány vértje megvéd;
csak befelé nézünk, mindig magunkba.*

5, Díszlet

*Csak befelé nézünk. Mindig magunkba.
Megírni egy modern pokolra szállást,
az vonz, hiába próbálsz és akarsz mást,
fejünk fölött, a polcon ott a minta.*

*„Se mez, se máz” nem izgat, át nem ejt már,
s a versekben hiába figurázunk,
gonosz tükrünk előtt pucéran állunk,
és fájhat bár, lebangoló a leltár.*

*Mutatványos vagy, míg csak szórakoztatsz;
akár egy ötvös, köveket rakosgatsz,
díszletet tervezel – mögötte semmi.*

*Ez üveg, nézd! Csak talmi formajáték,
a taps, siker, divat csaló ajándék.
Akarni kellene, mindent lebírni!*

6, Por

*Akarni kellene, mindent lebírni:
az éhséget, félelmet csontjaidban,
megváltást binni, karriert csinálni,
vagy végleg feloldódni alkoholban.*

*Egy ősöd Isonzó pokoltüzében,
egy más a Don-kanyar havában égett,
krumplin, tésztán, falatnyi kis kenyéren,
egy özvegy ország, lásd, végül mivé tett!*

*Kitörni nincs remény, mindig a porban,
megtörve, megalázva, megtiportan,
felkelve százszor és elesve újra,*

*a gödrök fölött sírva, káromolva,
maradunk „eleitől fogva” fogva,
kisszerű bűneinkbe visszahullva.*

7, Mérce

*Kisszerű bűneinkbe visszahullva,
bár pontosan mérjük, biba kizárva,
de csalbatunk is, gyors sikerre vágyva,
tagadva feltjaink, erényt kamuzva –*

*a műszerek mind összevissza mérnek,
a mérce rossz, az óra megbolondult,
a szó, a líra önmagába fordult,
semmit sem old meg a megoldó-képlet.*

*Csak rendbogyó igék, minden kivétel,
törvényszerű nincs, dőreség a tétel,
amit biztosra vehetsz, az a simli.*

*Mímelve ezt is, azt is, mint ki bízik,
sarat taposva bércre lesni mindig,
kevés a szufla, akármire vinni.*

8, Fonák

*Kevés a szufla, akármire vinni,
a gyöngye akarat tévútra szédül,
lehúz, befonja napjaid a bóvli,
hazugság az érték a minta nélkül.*

*Minden fonák, visszája önmagának,
magába mindig minden visszagörbed,
biú játék, önáltatás a bánat,
az aratás törek, ecet a könnyed.*

*Kicsorbul az éles, a tompa megvág,
a gond, a moly ruhát és lelket elrág,
a jó vacak, a bölcselet ökörség,*

*már a mag is mind mérget rejt magába,
vigyázni oly meddő, minden hiába,
a kezdésben már ott a nyomorult vég.*

9, Emlék

*A kezdésben már ott a nyomorult vég –
„múlik az idő, porszemek hullnak”,
jövőd, jelened ma holnap a múltad,
túlélni, megmaradni nincs lehetőség.*

*Sárgára érik egy darázs a szőlő
rozsdával tarkázott, arany gerezdjén,
elnézed naphosszat, akárcsak egy vén,
ahogy lejár a kimért emberöltő.*

*Csak ülsz a fényben, mint szobra a múltnak,
halottaid is gyorsan halványulnak –
s a józú nemrég – sovány kis emlék.*

*A szétesett időben, kusza térben
a jó nem jó, nincsen válaszod régen,
igen, nem összekeveredve már rég.*

IO, Visszhang

*Igen, nem összekeveredve már rég;
a mit?, hogyan?, miért? meg se fogamzik,
nincs válasz, nincs kérdés, csupán a kétség,
a filozófia vigasza – vakbit.*

*Alaktalan versek – csúf ázalékok;
mint medúzák kiszáradt kocsonyája,
a költemények, mint a buborékok,
tengernyi csend a pocsolóába zárva.*

*Hiába nézed apályát, dagályát,
mocsár ez így is, úgy is, ingovány, lép,
áradhat egyre és apadhat újra.*

*Olykor pocsék, másszor szarabb a helyzet,
kiáltásodra visszhangod felelget...
itt, ott, jó és rossz, visszatér az inga.*

II, Mintha

*Itt, ott, jó és rossz, visszatér az inga,
bizonytalan vagy nappal, álmaidba'
burjánzik és megfőjt, akár az inda
a „bát”, a „lebet”, a „talán”, a „mintha”.*

*Nem tudsz és nem hiszel saját szemednek,
papok, próféták szíven nem találtnak,
Nirvána, túlvilág, ígéret, elvek –
a kész válaszok kérdésekre várnak.*

*Vagy ott a líra ál-vigasztalása,
a sok vers mind egymás gyatra mása;
torz tükrei eltorzult életeknek.*

*Szonett-töviskoszorúk koronáznak,
vigyázz, a csillogás csak csalfa látszat!
Versek, hitek megnyugvást nem szereznek.*

12, Piszmogás

*Versek, bitek megnyugvást nem szereznek,
agyadra megy az írás, olvasás is;
a piszmogás, a „szmokingos szonettek” –
damilra fűzött, csillogó kaláris.*

*„Pace non trovo” – dűnnyögöd magadnak,
motyogsz, káromkodsz minden újra resten,
múlt szolgáljaként, rabjaként a majdnak,
fityegsz a magad ácsolta kereszten.*

*S ha előkerülnek netán e versek,
olvassák, vagy töpörtyűt róluk esznek,
a vélemények már nem érdekelnek.*

*Pokolból, mennyből néha visszanézve,
nem izgat semmi, köpsz már az egészre –
tebetség és tudás a sírba vesznek.*

13, Remények

*Tebetség és tudás a sírba vesznek,
a „szent akarát”, dicső forradalmak
porba tapostatnak, hamvukba balnak,
remények, hit „ahogy lehet”-té lesznek.*

*A bősök elbutulva bólogatnak,
szemetes szélein kihalt tereknek
torzó szobrai csonka életeknek –
bitvány emlékei egy ócska kornak.*

*„Szikkad a vér, kussol tovább az ország”,
a koncot hiénák, sakálok osztják –
balad minden, ahogy elő van írva.*

*Nem lázadunk, elvan a pofa súlyba’,
ballgatunk, orrunk a moslékba fúrva,
forgunk magunk körül, akár a birka.*

14, Gének

*Forgunk magunk körül, akár a birka:
motolla, kergekór, bárhogy nevezd el,
planéták tánca, ahogy meg van írva,
vitustánc, mit naponta újra kezdel,*

*taposómalom, melyből nincs menekvés,
vagy csak mókuserék, ostoba játék,
tarantella, rondó, derviskerengés? –
hogyan este már az ájulás ajándék.*

*Kopott térded recseg taktust a dalra,
bárhogy járd is, foroghatsz jobbra, balra,
haláltánc csak, végcél a gyors enyészet,*

*minden sejtedben ott van az ítélet,
makacsul őrzik, hordozzák a gének,
a semmibe hullnak a percek, évek.*

15, Kisszerű

*A semmibe hullnak a percek, évek,
szelet vetettünk – szellentést arattunk,
ocsú a mag, torzképe az egésznek,
szerethetünk, becsapunk, becsapatunk.*

*Csak befelé nézünk, mindig magunkba,
akarni kellene, mindent lebírni,
kisszerű bűneinkbe visszahullva
kevés a szufla, akármire vinni.*

*A kezdésben már ott a nyomorult vég,
igen, nem összekeveredve már rég,
itt, ott, jó és rossz, visszatér az inga,*

*versek, bitek megnyugvást nem szereznek,
tehetség és tudás a sírba vesznek.
Forgunk magunk körül, akár a birka.*